

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Людмил Руменов Георгиев, преподавател по „Криминалистика“ и по „Съдебни експертизи“ в Юридическия факултет на РУ ”А. Кънчев”, хоноруван преподавател по „Криминалистика“ в Академията на МВР и във ВСУ „Черноризец Храбър“, определен за външен член на научно жури със заповед № 2104 от 10.07.2014 г. на Ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ за провеждане на публична защита на дисертационния труд на докторанта Христо Павлов Павлов на тема: **‘ВЕРСИИТЕ КАТО МЕТОД ПРИ РАЗСЛЕДВАНЕТО’** за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни“, професионално направление 3.6. „Право“, докторска програма „Криминалистика“.

I. Информация за докторанта

Докторантът Христо Павлов Павлов е роден на 07. 11. 1982 г. в гр. Любимец, община Хасково. През 2006 г. завършва магистърска степен „Право“ в Юридическия факултет на Бургаския свободен университет. Във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ се е обучавал по програма под формата на самостоятелна подготовка към катедра „Правни науки“ при Юридически факултет. Дисертационният труд е обсъден от същата катедра и е насочен за публична защита.

Докторантът има трудов стаж от 2007 г. и до настоящия момент, като е заемал следните длъжности: правен консултант в кантора, юрисконсулт във фирма, асистент по криминалистика в БСУ. От август 2011 г. е член на изборителна комисия в гр. Несебър.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, изводи, заключение. Той е с обем от 210 стр. в които се включват и 7 приложения, 20 фигури и 2 таблици, списък на ползваната литература. В изследването са посочени 149 източника на български и руски език, 14 на английски и 7 интернет страници.

Темата на дисертационния труд е актуална, тъй като за почти всяко разследвано престъпление /и особено при тези с неизвестен извършител към първоначалния етап на разследването/ е важно и наложително изграждането на версии. В този смисъл е необходимо както оперативните служби в системата на МВР и разследващите органи, така и представителите на прокуратурата и съда да имат добра теоретичен и практически аспект подготовка в тази насока. В нашата криминалистическа литература липсва актуално задълбочено и комплексно изследване на проблематиката /ако не се има предвид

учебното пособие „Версии при разследването“ на проф. Евгения Коцева, изд. 2002 г./

Настоящият дисертационен труд е с основен акцент в теоретичната и практико-приложна сфера на версиите като използван метод в разследването на престъпления. Предметът му е свързан със същността и функционалното значение на версията при разследването, психологическите особености и логическите закономерности при нейното изграждане и проверка. Като цяло криминалистиката и в частност дейността по изграждането и проверката на версии са свързани с редица други науки. В този смисъл може да се каже, че докторантът умело и в необходимия обем е разработил темата, пречупвайки я оптимално през призмата и взаимовръзките със съответните науки.

Въпреки /видно от автобиографията/ липсата на практически трудов стаж в областта на разследването, на докторанта може да се даде висока оценка за осведоменост по разглежданата проблематика поради следните съображения: анализиран е редица досъдебни производства; анкетиран е десетки разследващи полицаи; във връзка с изследването се е позовал на голям брой наши и чуждестранни литературни източници; направил е 12 различни по вид тематични публикации. От своя страна публикациите по темата са основани да се даде положителна оценка на степента на разпространение на получените резултати в научната и специализирана литература.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Използваните от докторанта в дисертационния му труд научни методи са: анкетни проучвания /направени сред 92 разследващи полицаи/; изучаване на наказателни дела и досъдебни производства; анализ на резултати от работата на разследващите органи и съда; анализ на теоретичната база през призмата на изследваната проблематика. Използваните от докторанта научни методи /и най-вече относимите към емпиричните изследвания/, са допринесли за извличането, обобщението и анализа на актуални тенденции при изграждането и проверката на версии в процеса на разследването на престъпления. Това е основание за даване на висока оценка на изпълнението на поставената в дисертационния труд цел – *разкриване на насочващата и познавателна за разследването същност на версиите* и на произтеклите от тази цел основни задачи на изследването, някои по-важни от които са: оценка на значението на версиите в процеса на разследването; проучване психологическия, логическия и евристичния аспект на процеса, свързан с етапите на изграждане и проверка на версиите; извеждане на принципи и основни правила за правилно построяване и проверка на версии и др.

IV. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Могат да бъдат отбелязани следните научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд:

- Сред основните положителни качества на дисертационния труд е безспорната му теоретична и практическа приложимост;
- На основа анкетата сред 92 разследващи полицаи /посредством четиринадесет въпроса/ са изведени конкретни емпирични резултати, относими към изграждането и проверката на версии. В този смисъл количествените и качествените показатели на изследването дават основание за обективен последващ анализ и използването му в теорията и в практиката;
- Направено е теоретично обобщение и е дадена оценка на проблемите за същността, природата на версиите и значението им за разследването;
- Направени са качествени анализи /от гледна точка на версиите/ на конкретни досъдебни производства;
- Разработен е графичен модел на познавателния процес свързан с изграждането и проверката на следствени версии, който е предложен за внедряване в дейността по разследването;
- Във връзка с подобряване качеството на обучението по криминалистика и за повишаване ефективността от работата на разследващите органи са направени предложения за създаване и използване на различни софтуерни продукти /напр. „Компютърна информационна система от ситуационни схеми”/, както и практико-приложна система от казуси под формата на „Практики по разследване на престъпления”.

V. Критични бележки и въпроси

Към дисертационния труд могат да се направят няколко критични бележки, някои от които могат да се възприемат и като въпроси. /На тях докторантът би имал възможност да отговори и на заседанието по време на публичната защита/:

- Докторантът е извел редица резултати от емпиричните си изследвания. Значителна част от тях са намерили приложение в теоретичната аргументация в отделните раздели на труда. Липсва обаче цялостно, синтезирано обобщение на емпиричните изследвания /анализ и корелация на резултатите/, авторската гледна точка, както и препоръки въз основа на тях, насочени към разследващите органи, прокуратурата, съда;
- В труда не е доразвит въпросът за същността на версиите, изградени от други субекти в процеса на наказателното производство;
- В труда не е отделено достатъчно внимание на важността на етапите в разследването, предхождащи самото изграждане на версиите

/предварителната и оперативна информация за престъплението, качеството на извършването на огледа на местопроизшествието и на останалите процесуални действия и др./, които са безпорна предпоставка за работата с версиите;

- В дисертацията липсва анализ на най-често допусканите грешки на разследващите органи, прокуратурата и съда /по отношение на работата с версии/ и съответните препоръки в тази насока за тяхното преодоляване;

- Предложението в Приложение 3 – „Практики по разследване на престъпления“, според нас не е новост. Дори и информацията за част от анализирания в дисертацията случаи /напр. убийствата в Несебър и в Русе/ е извлечена именно от такова пособие. /Друг е въпросът, че по различни причини понастоящем подобни помагала не се изготвят системно/.

VI. Заключение

Въпреки горепосочените критични бележки може да се обобщи, че дисертационният труд притежава необходимите качества и е в съответствие със съдържателните и формалните изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в криминалистическата теория и разследваща практика. Дисертационният труд показва, че докторантът има необходимите теоретични знания /а предвид и трудовия стаж/ и практически преподавателски умения по специалността и способности за бъдещи самостоятелни научни изследвания.

На това основание давам **положителна оценка** на дисертационния труд **„ВЕРСИИТЕ КАТО МЕТОД ПРИ РАЗСЛЕДВАНЕТО“** и предлагам на научното жури да присъди на Христо Павлов Павлов – докторант към катедра „Правни науки“ на Факултет „Юридически“ при Варненски свободен университет, образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление „Право“, научна специалност „Криминалистика“.

17.07.2014 г.

Член на журито:

/доц. д-р Людмил Георгиев/